

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 9–11 КЛАСІВ

Завдання виконуй у школі,
самостійно, без підказок.

Кожне завдання оцінюється у 6 балів, час виконання завдань – 75 хвилин.

МІЖНАРОДНИЙ ПРИРОДНИЧИЙ ІНТЕРАКТИВНИЙ КОНКУРС „КОЛОСОК-ОСІННІЙ-2016”

Свій результат ти знайдеш на сайті www.kolosok.org.ua після 25 грудня.

ФІЗИКА +

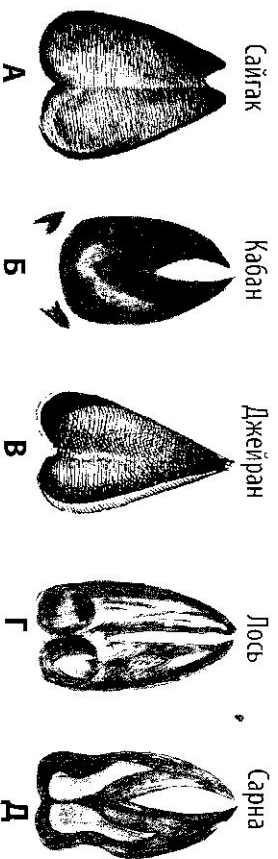
1. **Фізика + астрономія** Якими двома приладами із запропонованих не можна скористатися за призначенням у невагомості?

- А. Шприцом.
- Б. Електрочайником.
- В. Мірним циліндром.
- Г. Піпеткою.
- Д. Пружинним годинником.

2. **Фізика + анатомія** Нарізаючи цибулю, ми плачемо і даремно нарікаємо лише на цибулю. Які два фізичні явища також „винуваті” наших сліз?

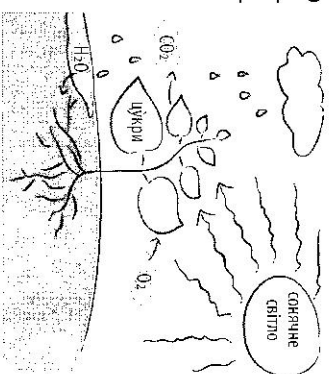
- А. Конвекція.
- Б. Випаровування.
- В. Дифузія.
- Г. Конденсація.
- Д. Інерція.

3. **Фізика + зоологія** У болоті або розмоклій глині легко зав'язне нога людини і коліто коня. Але є тварини, коліпта яких болото не засмоктує. Вибери три сліди тварин, в будові кінцівок яких природа врахувала дію атмосферного тиску.

4. **Фізика + ботаніка** Фізики розуміють, що зелений колір у рослин – це не випадковість, адже найактивніше фотосинтез відбувається під дією...

- А. жовтого світла.
- Б. червоного світла.
- В. зеленого світла.
- Г. білого світла.
- Д. ультрафіолетового світла.

5. **Фізика + історія** Англієць Деларю, бельгієць Жобар, німець Гробель, англієць Сван, росіянин Лоддінг, українець Пулюй, американець Едісон – це науковий „інтернаціонал” винахідників, які доклалися до винаходу ККД якого становить приблизно ...

- А. 1%.
- Б. 2%.
- В. 3%.
- Г. 4%.
- Д. 5%.

6. **Фізика + іоніка** Куряче яйце дивовижно міцне: досить важко роздлушити його в долонях, впираючись у його кінці! Основна причина такої міцності – ...

- А. товщина скорлупи.
- Б. склад скорлупи.
- В. форма скорлупи.
- Г. захисна плівка всередині яйця.
- Д. особливий склад білка і жовтка.

7

Фізика + Мистецтво Знаменита картина „Сікстинська Мадонна“ Рафаеля Санті має 5 живописних шарів, 3 захитих полотна, 2 ґрунтовки, 1 ретуш, 2 лакових покриття. А як про це довідалися мистецтвознавці?

- А. За рентгенівським аналізом.
- Б. Під дією ультрафіолетових променів.
- В. Методом ядерного магнітного резонансу.
- Г. За допомогою атомного мікроскопа.
- Д. Використали тунельний мікроскоп.

8

Фізика + історія За даними „Книги рекордів Гіннеса“, наймолодший студент в історії людства поступив в університет Глазго у віці 10 років 4 місяці. Його прізвище асоціюється у тебе з числом, трохи більшим, ніж 270. Хто цей знаменитий фізик?

9

*Деся інший край ще оживить та сила,
Коли б дались мені могутні крила,
Летів би я за сонцем повсякчас...
Й. Гетте „Фауст“*

З якою **швидкістю** і як треба плисти на човні спостерігачеві на екваторі, щоб весь час бачити відблиски заходу Сонця? Радіус Землі – 6400 км.

- А. За обертанням Землі.
- Б. 465 м/с.
- В. Проти обертання Землі.
- Г. 30 м/с.
- Д. 1024 м/с.

10

Фізика + медицина Світ вражений винаходом українського школяра Івана Селезньова. Його простий і дешевий електронний поводир для незрячих – це технічне втілення феномену, який існує в природі. Який спосіб отримання інформації про об'єкт лежить в основі приладу юного винахідника?

- А. Біокомунікація.
- Б. Ехолокація.
- В. Світлова комунікація.
- Г. Тепепатія.

11

Біологія + медицина Автором цих рядків є арабський поет, математик, лікар. Назвіть його.

*„Щоб мудро прожити життя, потрібно знати немало,
Два важливих правила пам'ятають пристало:
Ти краще голодуй, ніж що погало їсти,
Ти краще будь один, ніж разом з ким погало“*

- А. Парациэльс.
- Б. Хайям.
- Г. Аристотель.
- Д. Авіценна.
- В. Гален.

12

Біологія + історія Перша пандемія чуми у VI ст. забрала життя майже 100 млн. людей. Велика пандемія „чорної смерті“ в XIV ст. знищила 50 млн. людей у Європі. А третя пандемія („портова чума“) забрала життя у 12 млн осіб. Які **три** види організмів є збудниками, природними носіями і переносниками цієї хвороби?

- А. Паличкоподібна бактерія ерсінія.
- Б. Трипаносома.
- В. Гризуни.
- Г. Блоха людська.
- Д. Блоха пацюкова.

13

Біологія + астрономія Цей звичний на Землі фізіологічний процес наймовірно ускладнюється в умовах невагомості. Про який захисний безумовно-рефлекторний процес на борту космічного корабля йдеться?

- А. Позікання.
- Б. Кліпання.
- В. Сльозовиділення.
- Г. Кашляння.
- Д. Гикання.

14

Біологія + література „Старий також пив щодня кухоль натурального жиру з акулячої печінки, який допомагав від застуди та грипу й був корисний для очей“ (Е.Хемінґвей „Старий і море“). Який вітамін містив напій?

- А. Вітамін К.
- Б. Вітамін А.
- Г. Вітамін В₁.
- Д. Вітамін Е.
- В. Вітамін С.

БІОЛОГІЯ +

15

Біологія + спорт Назвіть дві злакові рослини, які вирощуються для формування спортивного газону і без яких сучасний футбол був би неможливий.

- А. Тонконіг лучний.
 Б. Вівсяниця лучна.
 В. Пирій повзучий.
 Г. Овес посівний.
 Д. Очерет південний.

16

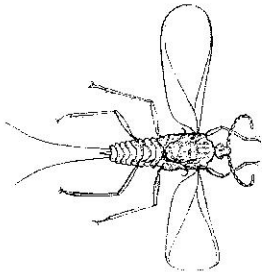
Біологія + харчова промисловість Цей вишуканий і дорогий різновид чаю поширений переважно в Китаї. Для нього збирають бруньки та перші молоді пагони чайного куща. З усіх видів чаю він має найбільше корисних речовин. У нього надзвичайно тонкий аромат, який легко вбирає навколишні запахи. Назвіть вид чаю.

- А. Чорний.
 Б. Зелений.
 Г. Жовтий.
 Д. Червоний.
 В. Білий.

17

Біологія + історія У XV-XVI ст. цю комаху використовували як харчовий барвник, косметичний та лікувальний засіб, для фарбування тканин у малиновий колір, популярний в одязі замощного українського козацтва. Саме екстракт цієї комах з ряду Прямокрилі надає своєрідного кольору напоям „Coca-Cola” і „Pepsi-Cola”. Назвіть комаху.

- А. Кошеніль.
 Б. Травневий хрущ.
 В. Шитівка.
 Г. Сарана.
 Д. Міль.

18

Біологія + мистецтво Акварель – фарби, що складаються з розтертого пігменту, змішаного з розчиним рослинного прозорого водорозчинного клею. Завдяки цьому клею акварель міцно прилипає до паперу. Яка загальна назва цієї клейкої суміші вуглеводів?

- А. Клітковина.
 Б. Гуміарабік (камеді).
 В. Агар-агар.
 Г. Пектини.
 Д. Ламінарини.

19

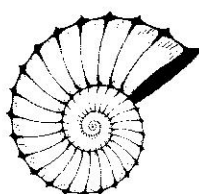
Біологія + селекція На загдку про криваві війни XV століття між двома претендентами на англійський престол – Ланкастерами і Йорками, садівники вивели ланкастер-йоркський сорт троянд, на одному кущі яких квітнуть троянди двох кольорів. Яке забарвлення цих троянд?

- А. Біле і жовте.
 Б. Червоне і жовте.
 В. Червоне і біле.
 Г. Жовте й помаранчеве.
 Д. Фіалкове й чорне.

20

Біологія + геометрія Ця найпоширеніша у Всесвіті фігура проявляється в будові галактик, водоворотів і смерчів, черепашок молюсків, маляноків на шкірі пальців людини, в розташуванні листків, пелюсток квітів й насіння рослини. Вона символізує розвиток, безперервність, обертальний рух, ритм і саме життя. Назвіть її.

- А. Тор.
 Б. Гексаграма.
 Г. Коло.
 Д. Пентаграма.
 В. Спіраль.

21

Хімія + мінералогія Найпоширеніший на нашій планеті мінерал (Mg, Fe) SiO₃ до 2014 року не мав офіційної назви. Його частка становить 38 % від загальної маси Землі. Він присутній лише в нижніх шарах мантії, тому недоступний для дослідників. Про який мінерал йде мова?

- А. Про бриджманіт.
 Б. Про олівин.
 В. Про ктенасит.
 Г. Про плагіоклаз.
 Д. Про халькофіліт.

Cu

22

Хімія + техніка + математика Речовини у переліку – метали, які широко використовуються в техніці: алюміній, мідь, срібло, залізо, свинець, титан, магній. Вибери з цього переліку легкі метали та обчисли суму їхніх протонних чисел.

- А. 54.
 Б. 48.
 В. 72.
 Г. 47.
 Д. 25.

Fe

Ag

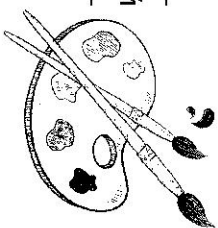
Ti

23 **Хімія + історія + міфологія + зоологія** Легенда розповідає, що французький учений Бернар Куртуа відкрив нову просту речовину завдяки тварині, яку він просто обожнював. Ці тварини в Давньому Єгипті були улюбленцями фараонів. Про який хімічний елемент і тварину йдеться?

- А. Йод, папуга.   Б. Бром, собака.
В. Йод, кішка.
Г. Селен, кобра.   Д. Бром, морська свинка.

24 **Хімія + мистецтво** Скільки речовин з переліку використовують для отримання синіх фарб: мідний купорос, азурит, цинковий купорос, індіго, алізарин, жовта кров'яна сіль, червона кров'яна сіль?

- А. 2.   Б. 3.   В. 4.   Г. 5.   Д. 7.

25 **Хімія + земологія** Кристали корунда не є дорогоцінним камінням. Але якщо їх забарвити йонами **двох** металів, то утворюються дорогоцінні каміння першого порядку (категорії) – рубін і сапфір. Які це метали?

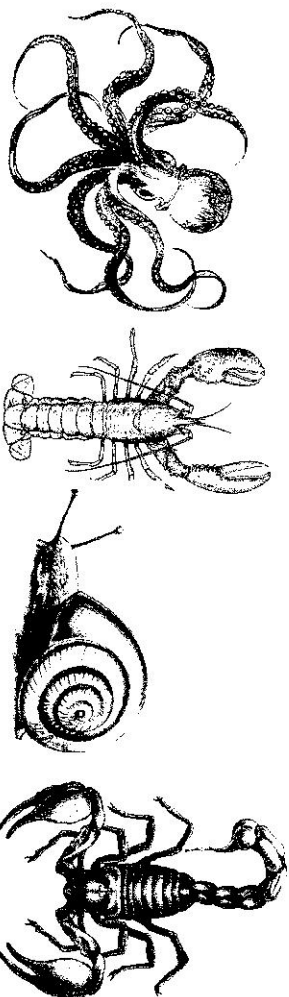
- А. Кобальт.   Б. Хром.
Г. Залізо.   Д. Мідь.   В. Манган.

26 **Хімія + фізика + реклама** Згадайте рекламні газорозрядні трубки – невід'ємну частину навколишнього світу, і завершіть перелік: гелій – синій, аргон – бузковий, криптон – блакитний, а неон – ...

- А. рожево-фіолетовий.   Б. синьо-зелений.   В. жовтий.
Г. оранжево-червоний.   Д. малиновий.

27 **Хімія + ботаніка** Алкалоїди (атропін, нікотин, кофеїн) – особливі речовини, як правило, рослинного походження, з яскраво вираженою фізіологічною активністю. Вкажіть **три** родини рослин, багатих на алкалоїди.

- А. Маренові.   Б. Злакові.
Г. Пасльонові.   Д. Жовтецеві.   В. Розоцвітні.

28 **Хімія + сіологія** Усі тварини, зображені на малюнках, мають однаковий колір крові, зумовлений наявністю у їхньому ди-хальному пігменті атомів металу з 4-го періоду системи хіміч-них елементів Д. І. Менделєєва. Про який елемент йдеться і в який колір він забарвлює кров тварин?

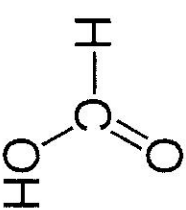
- А. Ферум, зелений.   Б. Купрум, блакитний.
В. Купрум, червоний.   Д. Ферум, червоний.
Г. Ванадій, білий.

29 **Хімія + логіка** Дано хімічні знаки елементів: Са, N, H, Br, Ne, К. Яку найбільшу кількість хімічних формул двоатомних мо-лекул із сумарною кількістю індексів не більше трьох, можна з них скласти?

- А. 2.   Б. 3.   В. 4.   Г. 5.   Д. 6.

30 **Хімія + сіологія** Якщо ти розпізнаєш формулу цієї кислоти, то відразу здогадаєшся, яку комаху і рослину вона об'єднує.

- А. Змію і борщівник.
Б. Мураху і кропиву.
В. Медузу і чемерицю.
Г. Павука і руту духмяну.
Д. Дереволаз і жовтець.

Вітаємо, ти відповів на всі запитання!
Хочеш знати правильні відповіді?
Заходь на наш сайт www.kolosok.org.ua
і шукай гру „КОЛОСОК-ONLINE”.

КОЛОСОК
ONLINE